

ТИЖНЕВИК-REVUE HEBDOMADAIRE: TRIDENT UKRAINIENNE

Число 23 (623) Рік вид. XIV. 5 червня 1938 р. Ціна 2 фр. Prix 2 fr,

Париж, неділя, 5 червня 1938 року.

Трагічний кінець життя од пекельної машини знайшов 23 травня в Роттердамі полковник Євген Коновалець.

Сьогодні в смерті покійного, що був Командантом Української Військової Організації, Головою Проводу Українських Націоналістів, не все ясно: не ясні самі мотиви, що призвели авторів того атентату до їхнього страшного вчинку; не ясні відносини, що затягли небіжчика до великого голандського міста; не ясні обставини самої загибелі.

Ясно встановлено поки-що одне: це справа совітів, як пише «Le Matin» з 29. V, подаючи й прізвище вбійника, московського агента — Валюк, якому, здається, як звичайно, вдалося втікти з Голандії того самого ще дня.

І хто його зна, чи буде все те коли вияснено, хоч уряд тамошній, як подають газети, взявся енергійних заходів, щоб висвітлити до краю той злочин. Треба сподіватися, що таки в Голандії ще єсть суд, незалежний од Москви й необмежених впливів її приятелів — наявних і потайних.

Із смертю полковника Є. Коновальця одійшла від нас у вічність безперечно значна постать. Був то гарячий патріот, чоловік великої активності й невичерпаної енергії з не аби-яким хистом гуртувати коло себе людей з умінням наказувати: з його наказу люди несли смерть иншим і самі йшли на смерть. Ім'я його вже записано свого часу в історію українського народу за останні десятиліття.

На Великій Україні — ім'я Є. Коновальця, полковника Армії Української Народньої Республіки, командира корпусу Січових Стрільців, одної з кращих регулярних частин нашого молодого війська, нерозривно зв'язане з подіями 1918-19 років, з безпосередньою й значною його участю в війні проти Москви, однаково білої — визволення Києва з-під панування російської салдатески, офіцерських загонів Скоропадського, чи червоної — збройна оборона України проти большевицьких орд.

В Галичині — те-ж ім'я криваво зв'язано з терористичною акцією, що її протягом кількох років провадила організація, на чолі якої стояв покійний.

Наші шляхи далеко розійшлися... Не раз, гостро осуджуючи терористичні методи ділання на українських землях та їх жалюгідні наслідки, рішуче виступали ми проти способів, які він уважав за доцільні в своїй діяльності. Те, що він завзято вів боротьбу проти Польщі, а не проти Москви, вважали ми за політику помилкову й шкідливу для загально-національної справи, політику, що гальмувала наближення відновлення нашої державности в Києві.

Та лише майбутнє зважить на терезах безсторонности його заслуги й його гріхи перед рідним краєм, якому він по своєму розумінню до кінця служив. Історія пізніше окреслить, ким він був, означить справжню роль і належне місце Є. Коновальця у визвольній боротьбі України.

На те зараз не час і не місце.

Перед обличчям смерти, перед її величчю — все змовкає, і в пошані глибокій схиляємо ми чоло перед його свіжою могилою.

Йому, що впав жертвою Москви, — вічна пам'ять !

Кожен українець повинен спричинитися до будови пам'ятника Симонові Петлюрі — Української Бібліотеки Його імені в Парижі. Під час жалібних академій в день річниці його смерти та на панахидах за спокій його душі влаштовуйте збірки на той Йому пам'ятник.

НОВИЙ МОСКОВСЬКИЙ НАСТУП І ПРОТИМОСКОВСЬКИЙ ФРОНТ ЄВРОПИ

Коли геройська армія УНР під проводом Головного Отамана боронила розпачливо не лише незалежність України, а фактично й європейську культуру, була Європа розбита на два ворожі табори — переможців і переможених. Катастрофа української державності сталася не лише тому, що хід подій великої війни злучив був спочатку долю України з долею переможених Центральних Держав, а й тому, що до справжнього миру між ворожими групами держав властиво не прийшло. «Єдина, неділима» Росія, яку Антанта намагалася відновити при допомозі Колчака, Врангеля, Денікіна та інших старих царських генералів, мала б бути частиною того ланцюга навколо Німеччини, який пізніше було даремно творено з Польщі та Малої Антанти. Прастарі традиції України вказували їй її майбутній політичний шлях туди-ж, куди провадили його дороговкази, зазначені геніяльною інтуїцією Великого Отамана, — до злученої Європи і разом з нею проти Московщини. Тим часом як Україна прямувала неухижно цим шляхом, блукали європейські великодержави політичними манівцями взаємного поборювання і наближалися кілька разів до небезпеки загибелі Європи, користаючи з московської допомоги в своїх суперечках. Не буде ніякою пересадою сказати, що сучасні можливості порозуміння великих держав створили в значній мірі чужі нації СРСР з Україною на чолі, знесиливши безупинною боротьбою Московщину і позбавивши її майже цілком вартості для Франції.

Коли б Україна не мала своїх вікових політичних традицій, заповіту Симона Петлюри й досвіду останніх двадцяти років, то для означення слушного напрямку сучасної акції Уряду УНР вистачило б і самої засади непомирності супроти Москви. А засада ця наказує чинити опір кожній московській акції в Європі, брати кожного разу напрям, протилежний московській політиці. Коли незмінною засадою московського імперіялізму є поширювати й поглиблювати протиривства між «буржуазними» державами, то основним політичним завданням української чинності в Європі є робити все можливе в напрямі порозуміння між великодержавами. Коли найвищою метою московської політики є викликати нову європейську війну, то завданням українців є доводити при кожній нагоді, що така війна була б кінцем європейської культури й перемогою дикунського московського імперіялізму. Зброєю московської політики є інтервенція, одним із засобів української чинності є кожночасне виявлення необхідності вилучення московських політичних впливів із політичного життя Європи. Гаслом Московщини в Європі є більшовизм і псевдodemократизм, гаслом України в Європі є ідея національної державності. Безоглядному топтанню основ інтернаціонального права московськими

агентами в міждержавних відносинах і в межах поодиноких держав протиставляють українці найбільшу повагу до цих правових норм і жадання поширити їх на чуженаціональні землі ССРСР. І коли московський імперіялізм руйнує самі основи господарського й суспільно-політичного життя Європи, то заступники України в Європі твердять при кожній нагоді, що без визволення поневолених націй з московського ярма uzдоровлення європейських відносин неможливе.

Протиставлення засад і методів української чинности московській акції в Європі не було ще мабуть ніколи так потрібне, як саме тепер, коли бачимо, що Європа звертає виразно на шлях, який передбачав Симон Петлюра. Ніколи ще від часу впровадження представників Кремля до Ліги Націй не було випадку, щоб міністри закордонних справ не лише Великобританії, а й Франції, виступали у всіх поважніших порушених справах послідовно проти Літвінова. Ніколи ще позиція Московщини не була у всіх головних політичних справах — етіопській, іспанській, хінській, в справі швейцарського неутралітету і справі реформи самої Ліги Націй, остільки протилежною позиції західних великодержав, як тепер. І коли московський уряд розпочав нову офензиву в Парижі, спираючись на місцевих «франко-росіян» та соціалістично-комуністичних москвофілів, то з другого боку, в Лондоні було дано французьким міністрам пораду коли не зірвати остаточно союз із Москвою, то принаймні завісити його чинність. А італійська преса пише цілком виразно, що головною перешкодою до франко-італійського порозуміння є франко-совітський союз та поміч обох держав червоній Іспанії. Не лише в Берліні, а і в Лондоні вважають передумовою мирного полагодження справи судетських німців та інших націй в ЧСР — зірвання чесько-московського союзу.

А зірвання його було б великим кроком і до визволення поневолених націй ССРСР. Чехословаччина, як сучасний найбільше неврадгичний пункт Європи, є й одною з останніх карт в політичній грі московського уряду в Європі. По сподіванім закінченні війни в Іспанії лишиться національна справа ЧСР єдиною надією Москви спровокувати в Європі збройний конфлікт. Московський уряд намагається за всяку ціну не допустити до мирного розв'язання цієї справи, бо воно порушило б політичні основи, на яких тримається самий ССРСР. «Известия» з 18 травня втручаються найнахабнішим способом до внутрішніх відносин ЧСР, жадаючи вилучення із складу її уряду «впливової капітулянтської партії аграріїв» і покликаються на авторитет Іржі Бенеша, небожа президента, який ніби жадає того-ж самого в часописі «А-Цет». Разом із тим московський уряд жадає через свій орган утворення «народного фронту» в ЧСР, вказуючи на те, що «при святкуванні 1-го травня демонстрували разом чеські соціалісти, німецькі соціальні демократи, чеські католики й комуністи під спільним гаслом боротьби проти фашизму».

Московські «турботи» про ЧСР більше, ніж зрозумілі. ССРСР і ЧСР є багатонаціональними державами, витвореними майже одночасно, завдяки тим-же самим політичним планам творців Версайського миру, хоч і різно виконаним. Відносини між націями в межах ЧСР справді не такі безнадійні як в ССРСР, бо початком і первоосновою лиха у міжнаціональних відносинах європейського сходу є Московщина. При вилученні впливів московського імперіялізму в ЧСР, себ-то по зірванні чесько-московського союзу, те чи инше мирне рішення національного конфлікту в ЧСР буде можливе. Воно тим більше пожадане, що буде воно не лише реальним доказом можливості порозуміння між великодержавами в одній з найтяжчих і найнебезпечніших європейських справ, а й виразним запереченням засад, на яких тримається ціла будова московського імперіялізму в межах ССРСР і в Європі.

Треба зазначити найрішучіше й з'ясувати основно як в українській, так і в чужинецькій пресі, що справа України та інших поневолених ССРСР націй творить найширшу основу для порозуміння між великодержавами Європи. І чим небезпечнішим робиться політичне напруження в Європі, тим грізнішою є небезпека війни, тим потрібнішою являється ця основа порозуміння між великодержавами.

Сучасна криза в ЧСР є безперечно одною з найтяжчих спроб спільної акції великодержав. Коли московська інтервенція тут кінчиться поразкою, а кризу буде зліквідовано в той чи инший спосіб, треба буде чекати поважної актуалізації питання поневолених націй і в межах ССРСР.

М. Данько

РІЧНИЦЯ СМЕРТИ бл. пам. С. ПЕТЛЮРИ

В П р а з і

25 травня с. р. в день смерті св. п. Головного Отамана С. Петлюри, в Празі відбулася панахида з українським служенням, при українському хорі, яку влаштував о год. 16 Міжорганізаційний Комітет для вшанування пам'яті С. Петлюри, разом із Спільною Українських Військових Інвалідів в ЧСР та Союзом бувших Українських Старшин в ЧСР, та о 19 год., в салі «Унітарія», — жалібна академія, яку влаштував Контактний Комітет Українських Організацій в ЧСР.

Академія відбулася під головуванням проф. К. Мацієвича, члена президії Контактного Комітету. Було прочитано два реферата: проф. М. Славінського та полк. Д. Антончука.

В своїм вступнім слові проф. К. Мацієвич підкреслив, що вшанування пам'яті нашого національного героя С. Петлюри — найкращий ґрунт для об'єднання наших громадських організацій і установ. Провідною ідеєю діяльності С. Петлюри є ідея державної незалежності, й до здійснення її він ішов без збочень, з повною відданістю. В заключення висловив по-

бажання, щоб і український народ научився шанувати пам'ять своїх героїв цілим своїм складом, як то робиться у культурних народів, де, не зважаючи на розходження і в ідеології, і в шляхах для здійснення народніх ідеалів, в таких святах беруть участь усі політичні угруповання.

Другий промовець проф. М. Славінський, назвавши свою доповідь «Історична постать С. Петлюри», зазначив, що для нас існує тепер три свята, що повстали спонтанно: політичне свято 22 січня, культурне свято — Шевченківські дні в березні, й 25 травня — свято національне. Коли з початком революції 1917 р. зачалось відновлення нашої перерваної державної традиції, то найголовнішою особою цього нашого історичного періоду була постать Петлюри. Утворення під цей час Української Народньої Республіки було ділом цілого народу й було всіма прийнято. Але закріплення цих здобутків і охорону їх взяв на себе С. Петлюра. Чому власне він, а не хто інший? Бо він зрозумів, що наші визвольні змагання мусять ґрунтуватися на наших народніх традиціях, на Нації, він інтереси державні ставив по-над усі інші. Він творив історію на ґрунті нашої традиції національних вождів, які ставали на чолі українського народу не на підставах свого походження, лише на підставах своїх цнот і заслуг перед народом. Наші державні традиції, перервані перемогою Москви р. 1709 над гетьманом Мазепою, відновилися в 1917 р., і своїм втіленням мали С. Петлюру, який прийняв ці традиції, щоб служити їм до повного їх здійснення. Він помер, але ми йдемо за ним і мертвим, за його ідеями, його шляхами. Прийде час і на місце його у нас з'являться інші герої, але Петлюра одійде в історичне минуле лише тоді, коли ми доведемо ідею його життя до переможного кінця.

Третій промовець полк. Д. Антончук у своїй доповіді згадав дуже цікаві, мабуть мало кому відомі факти. Він згадав про українське військо та його вождя С. Петлюру й проте з яким великим узнанням ставилися до них відомі французькі генерали й як цінили боеві здібності нашої армії. А маршал Фош, командуючий Антантськими арміями, на прохання графа Тишкевича, голови нашої дипломатичної місії у Парижі, виявив згоду стати в провіді української армії.

Далі згадав доповідач, якої високої думки був шеф румунського генерального штабу ген. Лінтеш про нашого вождя С. Петлюру, як провідника військ, а тако-ж про саме військо, яке йшло в бій, згідно з усіма умовами сучасної військової дисципліни, але без жадної зброї, крім багнетів, бо — як Лінтеш каже — український вояк іде в бій в першу чергу для того, щоб захопити у ворога зброю й набої, так потрібні йому для дальших військових акцій. Українські вояки, ці новітні незнані лицарі, часто йдуть до бою без мундирів і сорочок, бо так вигідніше при легких пораненнях, коли військо не мало жадних ліків, ані санітарного майна. Про тяжкі поранення або полон українські вояки ніколи не думають. Головний Отаман С. Петлюра непереможно впливає на своє військо. Там, де він, там не буває програного бою — така велика любов українського вояка до своєї батьківщини й така його відданість своєму провідникові. Український вояк заслуговує більше, як на подив, — кінчає румунський генерал своє звідомлення після ознайомлення з українською армією.

Далі згадав докладчик, як українська людність на Буковині, що спершу, під враженням українсько-польського договору з р. 1920, критично ставилася до голови уряду УНР С. Петлюри, зачувши звістку про вбивство Петлюри, в мент перетворилася в одну велику, горем прибиту родину. Усі тамошні українські товариства об'єдналися для влаштування всенародньої молитви й панахиди за голову Української Держави. Але коли перед самим початком цього моління була оголошена урядова заборона, цілий натовп став навколяшки — Буковинська земля плакала й молилася за вбитого Головного Отамана.

За 12 років, які вже минули з дня смерті нашого Вождя, українська проблема зробила велетенські кроки наперед, й український народ, доведений Москвою мало не до повного занепаду й забуття, перетворився в ук-

раїнську націю, представники якої по цілому світі ведуть пропаганду своєї справи. Тому нам не прийдеться вже чекати на відновлення нашої державности століття, як ми чекали після Мазепи здійснення його заповідних мрій в проголошенні IV Універсалу. Геній нашої незалежности наповняє серця усіх наших громадян й виявляється в безмежній любові й відданості нашій батьківщині.

Закінчив докладчик свою доповідь зворушливими словами, звертаючись до поставленого на естраді погруддя С. Петлюри: «Пане Головний Отамане! Зголошуємо Вам, що Ваш наказ, писаний Вашою-ж кров'ю на вулиці Парижу, ми ще не виконали. Але зазначаємо, що ми — українські вояки — офіруємо всю свою силу, а то й життя, щоб його виконати!...»

В Б р ю с е л і

Союз Українських Старшин, Товариство Українських Комбатантів Армії УНР і Т-во «Незалежна Україна» спільно святкували роковини смерті Головного Отамана С. Петлюри. 29 травня о год 11-й в бельгійській православній церкві відправлено було панахиду за присутності членів названих українських організацій та представників од чужинецьких комбатантів. Отець Жан у своїй промові під час панахиди зазначив, що нація, яка шанує своїх національних героїв, ніколи не загине, а раніше чи пізніше буде мати свою державу.

Після панахиди відбулася академія, яку відкрив сотн. Олексюк вступною промовою. Далі сотн. Цапко зробив доповідь про життя й діяльність Головного Отамана, а адм. старшина Косець окреслив роль й значіння С. Петлюри у відновленні Української Держави.

Закінчилась академія співом національного гімну й збіркою на Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі, яка дала 138 бельг. франків.

В Ка у н а с і

Заходами Культурно-Освітнього Товариства Українців у Литві, 26 травня с. р. було влаштовано в Каунасі панахиду за спокій душі св. пам. С. Петлюри. Відбулася панахида в православному катедральному соборі. Служив військовий православний священник о. Семенів, бувш. поручник Української Армії, та протодиякон о. Кобець.

Перед панахидою о. Семенів сказав до присутніх слово українською мовою про значіння панахиди за С. Петлюру, а в проголошенні вічної пам'яті, те-ж по українськи, — згадав тако-ж і всіх українських вояків, що віддали своє життя за Українську Державу. Співав під час панахиди митрополичий хор.

Майже вся українська колонія, без різниці політичних переконань, прийшла помолитись за душу Головного Отамана, що на чужині прийняв смерть за Україну від руки московського комуністичного агента.

М. Форостенко

ПЕРША УКРАЇНЬСЬКА ПЕДАГОГІЧНА ВИСТАВА У ЛЬВОВІ

(Лист із Львова)

2 червня с. р. відкрилась у Львові перша українська педагогічна вистава. Цю виставу влаштовує «Рідна Школа» при співпраці таких українських центральних організацій, установ і товариств: Наукове Товариство ім. Шевченка, Просвіта, Богословська Академія, Вищий Музичний Інститут, Учительська Громада, Взаємна Поміч Українського Вчительства, дирекції всіх українських шкіл, як приватних, так і державних, Луг, Маслосоюз, Митрополіча Шкільна Рада, Національний Музей, Протоігуменат оо. Василіян і оо. Студитів, Ревізійний Союз Українських Кооператив, Сільський Господар, Сокіл-Батько, Союз Українок, Союз Українських Студентів Філософії, Світ Дитини, Товариство опіки над молоддю, Товариство Вакаційних Осель, Товариство Прихильників Мистецтва, Труд, Українська захоронка, Відродження, Народня Торговля, Союз Українських Професійних Музиків, Ремісничо-Промислова Бурса, Музей Наукового Товариства ім. Шевченка, Товариство Катехитів, Вогні, Юнацтво, Орли, Марійське Товариство, Український Науковий Інститут в Берліні, Український Технично-Господарський Інститут Позаочного Навчання в Подєбрадах, Учительська Громада в Ужгороді, Малярська Школа ім. Новаківського, Український Високий Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова в Празі, Видавництво Рідна Школа, Видавництво Діночок, Українська Шкілка у Відні, Рільничий Ліцей в Черниці.

Перша українська Педагогічна Вистава має бути продовженням і доповненням Першого Українського Педагогічного З'їзду, що відбувся з ініціативи та під проводом Рідної Школи 2-го й 3-го листопада 1935 року. Технічно підготував виставу Діловий Комітет Педагогічної Вистави при Головному Управі Рідної Школи (Львів, вул. Сикетуска 46).

Педагогічна Вистава має представити розвиток українського шкільництва й виховної справи в українського народу в історичній перспективі. Відбувається вона у Львові, в тому місті, де в 1586 році повстала перша українська нижча й середня школа. З того часу не переривалася праця школи для добра українського народу. Отже вистава має представити 350-літній розвиток української школи, української педагогічної думки, працю молоді й учительства.

При нинішніх політичних міжнародніх умовах мусить бути Педагогічна Вистава територіально обмежена. Бачимо там шкільництво Галичини, Волині, Буковини, Закарпаття й української еміграції. Частинно найде свій образ позашкільна освіта на Наддніпрянщині в довоєнних часах та українське шкільництво в роках української державности. Представити стан сучасного шкільництва на совітській Україні нема можливости, бо між Галичиною та педагогами й виховниками над Дніпром нема ніякого живішого контакту.

Тематично представляється Педагогічна Вистава досить широко. вона охоплює всі роди й ступні шкіл та виховних установ—отже дошкілля, народні й середні школи загально-освітні, фахові, (учительські, хліборобські, торговельно-кооперативні, промислові, ремісничі), мистецькі (музичні, малярські) та позашкільне виховання в його ріжнородніх формах.

Перша Українська Педагогічна Вистава матиме не лише пропагандивно-інформаційні, а тако-ж і науково-дослідне завдання. Зібрані на виставі предмети й матеріяли повинні й на будуче служити таким цілям. Тому більша частина цих предметів увійде в майбутній Педагогічний Музей,

що має бути згодом зорганізований чи то як окрема установа, чи як самостійний відділ при Національному Музеї у Львові.

Вистава представляє: розвиток українського шкільництва й виховно-педагогічної думки в таких приблизно 5 відділах :

I. Видавництва: 1) Педагогія, 2) Історія й устрій шкільництва, 3) Шкільні підручники, 4) Видання для дітей і молоді.

II. Організація шкільництва: 5) Мапи місцевостей, 6) Діяграми й статистика, 7) Видавництва, 8) Плани й світлини 9) Організації, що займаються вихованням.

III. Життя й праця школи: 10) Навчальні засоби, 11) Світлини, 12) Друки, рисунки й діяграми, 13) Шкільні бібліотеки.

IV. Життя й праця молоді: 14) Вироби шкільних дітей та учнів, 15) Побут сільських дітей, 16) Пласт, 17) Виховні оселі молоді, 18) Інші організації молоді, 19) Шкільні кооперативи, 20) Фізичне виховання молоді.

V. Учителство: 21) Світлини, 22) Вироби й праці вчителів, 23) Учителські організації.

Що повинна дати українському народові Перша Українська Педагогічна Вистава? По світовій війні міняється основно соціальна й політична структура народів. Умовини соціального й політичного життя українського народу по війні дуже тяжкі, несприятливі. Українці втратили свою власну державність та стали громадянами чотирьох сусідніх держав. А все-ж в тих нових умовинах український нарід хоче вести незалежне національне життя, самостійно розвиватися та продовжувати боротьбу за своє національне визволення.

Не однаково живеться українському народові на всіх його етнографічних територіях. На совітській Україні та в Румунії зовсім зачмерло національне життя українського народу. В Польщі та в Чехословаччині розвиває він культурну, економічну й подекуди політичну працю.

Українська молодь ніде не може дістати праці в державних або самоврядних установах. Отже діти української інтелігенції мусять підготовлятися до незалежного соціального життя. Треба їм давати, крім загальної й національної, таку практичну освіту й виховання, щоб вони могли в майбутньому житті незалежно працювати, жити й розвиватися та продовжувати боротьбу за національно-державне визволення українського народу.

Неменше тяжкі умовини соціального життя селянської і робітничої молоді. Земля перестає бути одиноким варстатом праці селянина. По-перше, землі небагато, нові простори не прибувають, а населення постійно розростається. Дотеперішнє роздрібнювання селянської землі мусить скінчитися. По-друге, з причини політичних умовин земля висмикується з рук українського селянина. Отже Педагогічна Вистава має дати конкретну відповідь на питання, яких шкіл, якої освіти, якого виховання треба селянським і робітничим дітям українського народу, щоб вони могли жити, працювати й розвиватися по-за рідною стріхою, по-за своїм селом. Селянські діти мусять відпливати до міст, до більших промислових і ремісничих центрів і вливатися в міський, фабричний і ремісничий пролетаріат. Серед цього пролетаріату мусять витримувати конкуренційну боротьбу за існування, повинні вони тако-ж зберігти свою національну індивідуальність.

В цілості Перша Українська Педагогічна Вистава має вказати українському народові нові шляхи педагогічної й виховної праці, розбудити в нас нову освітню й педагогічно-виховну активність.

Ю.

З МІЖНАРОДНЬОГО ЖИТТЯ

— У Середній Європі.

У Середній Європі неначеб-то становище без зміни, — принаймні на час, коли писано ці рядки. Було, що-правда, кілька днів, коли здавалося, що в Судетських горах заревуть гармати, застрекочуть кулемети, а в небесах під хмарами загудять аероплани. Причиною тому могли стати, з одного боку, цілий шерег тяжких чесько-німецьких інцидентів на різних місцях чехословацької території та особливо в прикордонній німецькій смузі держави; з другого боку, — до того-ж могли спричинитися тако-ж неуступні, — як то можна було ззовні гадати, — позиції противників, тоб-то судетських німців і чехословацької влади.

Чекали, — з години на годину, — що в Судетах вибухне повстання, чехи вишлють війська, аби його роздавити, німці допоможуть своїм, — і зачнеться війна, простор та учасників якої годі наперед обчислити. Маючи перед собою таку перспективу, Чехословаччина пустила в хід усі свої дипломатичні сили, всі свої союзи і зв'язки. Чи робила це Германія, — не знати, але, як здається, ні, бо не потребувала того; може тому, що воювати вона не хотіла й не буде. Цікаво, однак, те, що при тому виявилось, те, який розподіл прибрали європейські державні сили з приводу чехословацького питання.

По боці Чехословаччини зразу-ж і без оговорок стала Франція, яка заявила урочисто й офіційно, що вона негайно й до кінця виконає свої зобов'язки, які випливають з її пакту з Чехословаччиною. Тоб-то, що вона прийде Чехословаччині з військовою допомогою. В якій формі та яким способом, — цього зараз не можна вгадати. Бо-ж, як вказано було у французькій пресі, через лінію Мажіно та лінію Гітлера Германія та Франція стали одна одній майже неприступні, а другої дороги немає, — крім повітря, але самі літаки сутньої допомоги дати не можуть. Так воно чи інакше, позиція Франції стала ясною, — для неї чесько-германський збройний конфлікт являється, так мовити, недовершеним *casus belli*.

Іншу й лукаву позицію взяла собі совітська держава. На початках СССР тако-ж був проголосив, що виконає свої зобов'язки, покладені на нього чесько-совітським пактом, але тут-же додав і оговорку, а саме, — коли ті зобов'язки будуть виконані Францією. Автім це були заяви окремих і не зовсім відповідальних людей, як різні совітські військові та совітський посол в Америці. Сам Сталін, навіть тов. Лівінов мовчать і, як повідомляє *Le Temps*, в Москві чужі кореспонденти ніяк не можуть дізнатись, що гадає робити Москва з приводу можливого чесько-германського збройного конфлікту. Позицію совітів, однак, останніми днями вияснив лондонський *Times*, повідомивши, що СССР вважає найдідшим для себе утриматися взагалі від усякого виступу з цього приводу. Після Китаю, Іспанії та Литви це — останній в часі доказ повної міжнародної несили ніби такого великого СССР.

Цілком окрему й до певної міри своєрідну позицію зайняла Польща. По-перше, вона подала голос, що не має охоти багато говорити з приводу того, що ще не сталось, а уявляється лише гіпотетичною тезою. Коли б це сталось, тоді вона своє слово скаже, згідно з обставинами, а поки ще

нема про що розважати. По-друге, що-до Франції, то вона, Польща, як французька союзниця, згідно з договором, прийде їй на допомогу, коли на неї станеться несправедливий напад третьої держави (читай: Германії). Але коли б Франція вступила до війни, бажаючи боронити Чехословаччину, то цей факт не був би *casus foederis*, і Польща вважала б себе вільною од них-будь обов'язків допомагати Франції. Ці два пояснення — офіційного порядку, а про третє — говорять чутки й звістки, що дісталися до європейської преси, не знати звідки. Додамо й це третє, з резервою, під титулом журнальної інформації. Це третє говорить за те, що ніби Польща, коли б таки почалась чесько-германська війна, вважає потрібним окупувати ту частину чехословацької території, яка заселена поляками, а тако-ж обсадити військово важливіші проходи в Карпатах. Може це й байка, породжена подіями, але вже з неї видно, що Польща не дуже то палає якою-будь, хоч би й так званою слов'янською симпатією до Чехословаччини.

Союзниці Чехословаччини по Малій Антанті так само ненавбачливо виявили волю стати в стороні від конфлікту. Так, Югославія, як про це вже було на цьому місці наведено, на самому-ж початку сперечання дала пораду Чехословаччині не сваритися з Німеччиною, а скласти з нею дружельний пакт, — так, як вона сама зробила з Італією, а після того югослов'янський прем'єр Стоядинович, їдучи до Берліну, через цілу Чехословаччину переїхав, опустивши штори в вікнах свого вагону. Що-до Румунії, то позиція її не могла бути дуже одмінною від позиції Польщі, бо ж вона з Польщею зв'язана здавна спеціальним союзом. Ріжниця виявилась хіба що в тому, що румунська дипломатія, як мало-антантська, поводить-ся дуже ласкаво й не дає жадного приводу до чуток про проходи в Карпатах, бо ж цьому останньому, до речі кажучи, ніхто б таки й не дав віри.

Такі наслідки у виявах дала динаміка чехословацьких союзів. Друга сторона тої динаміки не викликала, але й без того всім ясно, що по боці Германії в Європі стане Італія й шерг менших держав, — коли б це було потрібно, а в Азії до неї прилучилася б і Японія. Збоку, як їй це й подобає, цілий час стояла Англія, для якої питання чехословацьке, чи взагалі Середньої Європи, має другорядне значіння, та яка цікавиться цими справами рівно остільки, оскільки вони можуть викликати пожежу європейської, а не локальної війни. Чехословацьке питання, як вказано вище, за останній час стало було прибирати ознаки такої небезпеки. Цей факт занепокоїв англійську дипломатію, і вона, не покидаючи свого, так мовити, остронного становища, вступила до справи з метою, оскільки можливо, усунути можливості війни й привести все до порядку в мирний спосіб, кого примусивши, кого вговоривши, прийти до згоди.

Скоро для неї виявилось, що справа сутужна. Уникнути, з одного боку, розподілу Чехословаччини, що його ненавбачливо справді таки бажають судетські німці, а з другого, — спинити чехів од збройного виступу, чим вони загрожують своїм противникам, можна лише, як здається, лише змінивши цілу конституційну структуру Чехословаччини.

Структура ця на сьогодні має національний чехословацький характер. Чехи й словаки, — тоб-то, згідно з конституцією, одна, а не дві нації, — разом являють собою державний народ; вся решта, а саме, німці, мад'яри, поляки, — це меншини, нації недержавні. Національні права кожного з їх індивідуумів більше-менше забезпечені, але національні колективи їх, як такі, державою не визнані, жадних спеціальних прав не мають, і ціле урядовання в державі має характер строго централістичний. Ми, мовляв, чехословаки, виборили й поставили державу, й нам у ній належить примат, а меншини користуються правами, як гості. Вказані-ж меншини, з свого боку, говорять, що до держави вони ввійшли проти своєї волі, але коли вже жити в ній, то вони не хочуть бути з милости, як гості, а хочуть бути в ній так само, як і чехи, державними народами, а інакше, мовляв, нам ліпше відокремитися і пристати до наших національних держав. Од-

но слово, виходить так, що Чехословаччина надалі може спокійно жити й розвиватися, як здається, лише тоді, коли вона перебуває своєю державну структуру в подібні кантональних автономій на зразок Швейцарії.

Англійська дипломатія, як про це говорять різні вказівки, ненавчливо й пішла цим шляхом, взявшись за чесько-німецьке примирення. На час, коли писано ці рядки, англійський посол у Берліні шість разів відвідував германське міністерство закордонних справ; те саме цілий час робить англійський посол у Празі, а рада англійських міністрів кожного разу має на своєму денному порядку чехословацьке питання. Вироблений англійцями навіть і точний план чесько-німецької згоди, і з тим планом був уже в Празі, а потім у Берліні англійський дипломат Стренг, знавець середньо-європейських справ. Як здається, ні з чеського, ні з німецького боку що-до того плану немає більших застережень, і справа мабуть була б скоро вирішена, коли б у Середній Європі не стирчав ще й досі отой осінь-вий клин, що має назву совітського пакту. Автім де-що говорить за те, що й цей пакт буде знято з дороги порозуміння. Говорять так: пакт цей не буде анульовано офіційно, але кантональна система не дасть можливості його як-будь реалізувати, і тому він просто й фактично піде в не-пам'ять, як пішов совітсько-германський Рапальський пакт, як італо-совітський договір дружби й т. и.

Будемо вірити, що воно стане так.

* * *

Може здатись дивним, чому серед чехословацьких меншин не згадують меншини української Закарпаття, про яку, на жаль, нема кому піклуватися, бо немає Української Держави. Це правда, що про наших братів у Чехословаччині дуже треба було б піклуватися, але інакше, ніж про інші меншини в тій державі. А це тому, що, згідно з чехословацькою конституцією, підкарпатські українці — не меншина, єдиний, після чехів і словаків, державний народ, — у себе вдома, в автономній своїй території, бо автономія заручена йому основним законом. Питання тут лише в тому, щоб вона, ота автономія, як найскорше була до кінця зреалізована.

Observer

Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі

й читальня при ній (41, rue de la Tour d'Auvergne, P a r i s 9)
відкрита в середу й четвер — 6-9 г., суботу — 4-8 і в неділю — 2-6

При Бібліотеці Музей С. Петлюри

В читальні 90 органів преси — журналів, газет, бюлетенів з різних країн, де живуть українці.

Книжки видаються додому. За читання 5 фр. у місяць (за одну книгу) і 25 фр. безпеки.

Коштом читача висилаються книги тако-ж і на провінцію.

Пласт на чужині

Ч. 1

Червень 1938

ВОЛОДИМИР САМІЙЛЕНКО

СЕРПЕНЬ 1888 р.

У К Р А І Н І

Ти звеш мене й на голос милий Твій
З гарячою любов'ю я полину;
Поки живуть думки в душі моїй,
Про Тебе, Ненько, думати не кину.
Як мрію чистую з найкращих мрій,
Я заховаю в серці Україну,
І мрія та, як світлице ясне,
Шляхом правдивим поведе мене.

Нехай той шлях важкий, нехай тернистий!
Але хіба тоді квіток шукать,
Коли Тебе, Твій любий образ чистий
Несхнучі сльози тяжко туманять?
Коли Твій геній навіть променистий
Онемощів і почина згасать?
О, ні! Того скарають муки люті,
Хто зможе в час такий Тебе забути!

МУСИМО ЗАКРПИТИ ЗДОБУТІ ПЛАСТОВІ ПОЗИЦІЇ І ВИРУШИТИ ДО ДАЛЬШИХ ПЛАСТОВИХ ПЕРЕМОГ!

ПЛАСТ розвивається, і нам, що далі, потрібен більший зв'язок. Але, крім того, що ми розкидані по всій країні, в одному нашому видавництві ми ще не можемо мати належний зв'язок з усіма на один раз. Для того нам потрібен був би не один журнал, а цілих три — для найменших, для юнацтва та для старшої молоді окремо, так як для різного віку, — якому відповідає ріжний розвиток і ріжні інтереси, — потрібна ріжна мова та инший матеріал. З необхідности тому треба обмежуватись словом лише до однієї частини пластової молоді. На цей раз я звертаюсь до старших, що вступили вже або вступають у зрілий вік.

Із одного пластового гуртка Пласт виріс у нас уже в п'ять курінів. Охота молоді та її юнацькі стрімління, як рівно-ж розуміння батьками та взагалі нашим громадянством необхідности й великої корисности для нашого національного діла сильної, патріотичної й міцно зорганізованої молоді спричинились до того, що Пласт у Франції міцнішає й представляє собою вже певну національну силу та має певне місце й вагу в нашому загальному житті на чужині.

Тому першим моїм зверненням до вас являється заклик, щоб ви берегли Пласт, щоб ви ніколи не допустили до того, щоб він занепав або розсипався!

В Пласті ви з дитячих або юнацьких літ вчитеся б у т и Н а ц і є ю, в Пласті ви вчитесь організації збірної сили, підпорядкованої гострій дисципліні й почуттю обов'язку та жертвености. Коли в дальшому розвитку Пласту, — організацію якого ви муsite мати амбіцію принести й на звільнену від ворожого панування Батьківщину, — ви ці цноти зумієте прищепити й усій нашій молоді вдома — отоді народиться той новий український люд, про який ви співаєте у ваших піснях, отоді ви прийдете й до ваших особистих «щастя, слави і свободи», яких немає для вас, поки Україна лежить зморожена, скута й скрівавлена під чоботом дикого варвара!

Життя — це боротьба. Щоб жити — треба боротись. Щоб бути сильним у боротьбі — треба ту силу плекати. Силу волі,

силу ума, силу м'язів і, — що дуже важне, — збірну силу, силу організації, для вас — силу Пласту. Тому наказом хвили для вас зараз являється перед усім зміцнитись на тих пластових позиціях, які ви дотепер опанували. Наказом хвили для вас є пластово працювати і вчитись, щоб ті ваші частини, що тепер існують, перетворити в bastiони, маючи які в запіллі ви вирушите в дальший марш по дорозі до дальшого розвитку вашої сили.

Таким чином працюючи, ви повинні плекати у себе й у менших за вас віком, що разом із вами стоять у ваших пластових когортах, свідомість високого ступня, на якому стоїть Українська Нація, велика й багата, яка дала культуру й освіту своїм сусідам, ви мусите бути свідомі того, що ви діти великого народу, од чого серця ваші повинні переповнюватися почуттям національної гордості!

Вас, т а к и х, зараз п'ять курінів. А мусять вас бути для України — легіони! Несіть-же свій юнацький запал і вогонь, де є українська молодь! Кидайте той вогонь скрізь у молоді серця, щоб і вони приємно і радісно горіли разом із вашими! В тому огні можуть згоріти всі перешкоди, що стоять на вашій пластовій дорозі до тих великих мет і завдань, які ви ставите перед собою!

Пам'ятайте, що кожні ваші пластові сходи́ни — це нова здобута позиція. А кожне ваше «Скоб!» — це нова гарматня і́граната в ту «скелью», яку ще лупає український народ на шляху до своєї свободи і яка прахом розсипалась би, коли б «Скоб!» розда-лося з мільйонів юних українських грудей!

До дальших здобутків у Пласті!

Скоб! Скоб! Скоб!

НА ПОШАНУ ВОЖДЕВІ

(У ДВАНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ ЗА УКРАЇНУ)

СИМОН ПЕТЛЮРА зайняв в українській історії місце нарівні з великим нашим Гетьманом Іваном Мазепою, як Вождь народу й верховний комендант Української Армії у збройній боротьбі України з одвічним своїм ворогом Московщиною. За його заслуги перед Рідним Краєм вшановують його пам'ять українці щорічно в день його трагічної загибелі від руки підступного вбивці, підсланого ворогами України. Вшановують пам'ять Головного Отамана Симона Петлюри відслуженням урочистих панахид по церквах, влаштуванням урочистих жалібних зборів, концертів, даючи різним українським організаціям та установам його ім'я.

ПОРТРЕТ ПРАЦІ проф. В. МАСЮТИНА

Шанує пам'ять Симона Петлюри й українська молодь, зорганізована у своїй національній організації Пласті. Але пластова молодь шанує Симона Петлюру ще через одну особливу причину. А саме тому, що Він, тоді як важилася доля Батьківщини, став на яскравий і твердий національний шлях, що Він тоді, як виявилась непомірність і непогодженість між вищими інтересами Нації й дрібними інтересами партії, до якої був належав, зрікся цієї останньої й пішов за голосом народу, як цілості, відходячи від безглузлого принципу боротьби класів, яка підточує міць Нації та її єдність, так необхідні в її боротьбі за своє право на існування.

Це приклад, за яким українська молодь йтиме в своєму житті і в своїй національній праці, ставлячи завжди інтереси пілого народу вище всього та визнаючи засаду—«Україна по-над усе!»

ВЕЛИКА РІЧНИЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОГУТНОСТІ НА МОРІ

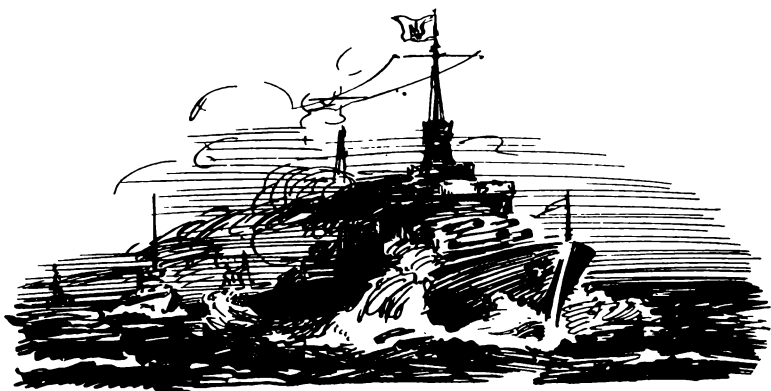
МОРЕ УКРАЇНСЬКЕ необхідне для вільного життя й розвитку Української Нації так само, як необхідне для того власне наше панування на нашій землі. Коли ставимо собі за завдання виборення й створення Української Держави, то під нею розуміємо не лише встановлення української національної влади на прострах українського суходолу, а й на Українському морі.

Тому Пласт з особливою увагою ставиться до подій з нашої історії, що торкаються української могутності на морі, плакає й старатиметься продовжувати морські традиції нашого Народу та виховуватиме молодь в дусі великої морської нації, якій у світі належить відповідне місце.

І саме тому Пласт має у Франції спеціально морський пластовий гурток, в якому морські українські традиції могли б плекатися з особливим притиском і який має послужити як би першим початком по шляху до організації дальших морських гуртків і курінів, які понесли б у маси нашої молоді свідомість ваги й значіння посідання Україною моря.

Цього року минуло двадцять літ, як 29 квітня 1918 року, після довгої перерви, відновилося на Чорному морі українська морська сила. З глибоким пієтетом відсвяткували українські пластуни цю велику річницю, прирікаючи собі прикласти всіх своїх зусиль, щоб у майбутньому знову дати Україні її море.

Українському морю — Скоб!

НАШИМ МОРЕМ МИ ВОЛОДИТИ БУДЕМО

ПРОМОВА НА СВАТІ МОРЯ ПРОВІДНИКА МОРСЬКОГО ПЛАСТОВОГО ГУРТКА
В ЛЮНІ ПЕТРА ПРИЛУЦЬКОГО 30 КВІТНЯ 1938 РОКУ.

НА НАШОМУ святі 22 січня голова Пласту у Франції інженер Нечай відзначив наш Гурток, іменуючи його Чорноморським. Тому й наші завдання стали значно ширшими. Крім звичайної пластової науки, яку ми проходили до того часу, нам треба тепер проходити і науку морську. Те-ж і до наших пластових свят мусимо додати ще свята, якими будемо відзначати визначні українські морські події.

Сьогодні ми святкуємо свято Українського моря, в двадцяті роковини визначної події, коли бувша російська Чорноморська флота підняла українські прапори і приєдналась до наших національних змагань в боротьбі за визволення нашої Батьківщини. Ця подія трапилася 29 квітня 1918 року.

Коли ми тепер носимо почесну назву Чорноморців, то мусимо в майбутньому її виправдати. Тому першою нашою думкою тепер мусить бути думка про набуття знання, якого нам бракує. При нашій добрій волі і при розумінні завдань, які стоять перед нами, ми це подужаємо. Ми молоді, у нас є багато сил і часу нам те-ж вистачить...

Святкуючи сьогодні свято Українського моря я хочу проголосити гучне «слава» тім, що підняли на Чорноморській флоті наші прапори 29 квітня 1918 року і стали до боротьби за нашу незалежність. Ми, українці пластуни, мусимо продовжувати цю боротьбу, щоб у майбутньому вибороти кращу долю для нашої Батьківщини. Але для цього мусимо в згоді та єдності працювати та набувати знання, і коли ми це подолаємо, то лише тоді принесемо користь нашій Батьківщині!»

РАДІО - ТЕЛЕГРАФИЧНИЙ ГУРТОК У ПАРИЖІ

КОЛИ довідались наші люде, що в Парижі існує Пласт і що мій Гурток зветься «радіо-телеграфічний» — то було сміху й непкування. Де-які зрозуміли добру думку й хвалили не тільки пластового референта, а й Пласт взагалі, а особливо мій Гурток. Але багато було, на мій жаль, таких, що глузували з мене кажучи, що я готовлю для України «рознощиків телеграм»:

— І хто це вам знайшов таку блискучу назву? От знайшли!..

І скільки я їм не тлумачив, чому це треба та чому це важно, мої слова не мали доступу до їх вух за їхнім реготом.

За запорозьких часів, щоб повідомити своє військо й населення про ворожі наскоки, вартовий козак розпалював «хвиґуру» — багаття на вишні, полум'я од якого далеко було видко. Тепер, коли ті наскоки можливі не кіньми, а автами й літаками, ворог зруйнував би багато міст, поки якісь такі «хвиґури» могли передати, що є небезпека і як сильний ворог. А до того взагалі потрібно завжди тримати дуже скорий зв'язок.

Тому й нам треба вживати модерних способів того зв'язку, треба стояти на рівні з усіма, коли не перевищувати інших, щоб не бути в неволі. Треба, щоб майбутня Українська Держава була так чутка, як і чоловік, щоб де її хто не вколов — вмить щоб усі знали, де болить. Цю чутку нервову систему нашої державі може дати саме радіо-телеграфія.

Теперішні пластуни не тільки повинні читати сліди, знати пластові закони та в'язати вузли. Пластун мусить обов'язково знати якусь спеціальність, якою міг би добре прислужитися Україні в небезпеці та при її захисті. Тому кожний пластовий курінь або гурток мусить мати якусь спеціальність, що придалася б для тієї цілі.

І ті пластуни, які разом зі мною пройдуть пластовий вишкіл, не тільки самі стануть пластовими провідниками, будуть навчати інших пластунів, не тільки будуть здібні заступити в мирній праці робітника-спеціаліста, а й в українському війську будуть добрими розвідниками або вояками у відділах радіо-телеграфічного зв'язку, в яких зручно і вміло працюватимуть для перемоги над ворогом і на славу й волю України.

Щиро вітаю всіх пластунів і пластунок! Скоб!

О. МАРТИНЮК

ПРОВІДНИК РАДІО-ТЕЛЕГРАФ.
ПЛАСТОВОГО ГУРТКА В ПАРИЖІ

ПРАГНЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

У КОЖНОЇ людини є два життя: одне—своє власне, незалежне, друге — суспільне, розв'язане, в якому людина живе по законах свого народу, своєї держави.

Як матка свій бджолиний рій направляє, де йому краще сісти, так с в о я держава направляє людей, своє громадянство до добробуту. А без своєї батьківщини людину будуть скрізь гнати, як би вона сильна не була, будуть забивати, як ніби трутня, як непотрібний елемент.

Кожен із нас, української молоді на чужині, відчуває, що ніяка наука в різних галузях, — яка дає взагалі різні великі можливості до досягнення добробуту, — так само, як жадна культура не можуть довести нас до щастя та задоволення, поки ми не зможемо прикладати їх у себе вдома, у нашій вільній Україні. Так само й цілий наш народ не може бути щасливий, поки не буде вільний.

Тому ми мусимо відшукати свою батьківщину, ми мусимо звільнити Україну від чужинецького ярма.

А для того українській молоді треба зорганізуватися у могутній рій — Пласт, в якому кожний пластун і кожна пластунка працювали б, напружуючи всі свої сили, щоб добре приготувитись до визволення нашого Рідного Краю, не шкодуючи свого життя.

НАТАЛКА - ПОЛТАВКА
П А Р И Ж

С К О Б !

В СІ знаємо, що означає це слово. І так гарно, що українського орла прийняли пластуни за свій знак, а його назву за пластове поздоровлення.

Скоб! — говорить пластун, коли вітається, і цим пригадує, яким він завжди має бути і як він усе має робити.

Мусить бути с и л ь н и м — сильним юнаком або дівчиною і сильним українцем або україною. Він скрізь уміє дати собі раду і зуміє дати раду і в службі своїй Українському Народові. Він завжди говорить з українцями по-українськи й не лякається вживати рідної мови.

Пластун все має робити к р а с н о , щоб кожне діло його рук було добре, гарно й докладно зроблене.

Пластун мусить бути о б е р е ж н и м і-ніде «не спитавшися броду не лізе у воду». Він у словах і поступках здержливий та вміє заховати пластову тайну.

Має бути б и с т р и м — ніколи не відкладає на завтра, що може зробити сьогодні, бистро все схопить і не пропустить випадку чогось навчитися. Коли щось робить, то робить скоро, а в боротьбі нападає, як грім.

Ці всі якості мусить мати кожний пластун, коли хоче бути добрим пластуном і чогось здобути. Без таких якостей не може бути доброго пластуна, що є славою свого Народу і своєї Батьківщини.

ЛЮДА ХОХУНІВНА
ПАРИЖ

Ч О М У Я Л Ю Б Л Ю П Л А С Т ?

Я ДУЖЕ люблю Пласт, бо в ньому робишся зовсім іншою людиною. Ми в Пласті учимося бути добрими одні з другими, поважати старших і наших пластових провідників та опікуватися меншими.

«...ПЛАСТ НІЧОГО НЕ БОІТЬСЯ...»

Ми в Пласті учимося не боятися нічого і нікого, бо ми самі собі кажемо: «Я — Пласт!» А Пласт нічого не боїться і до всього прийде, чого хоче.

Я люблю Пласт, бо коли в Пласті свято, ми робимо маленьку вечеринку. Коли вона мала, це не значить, що ми не добре бавимося. Ми дуже добре бавимося, бо одні співають, інші говорять вірші, а ще інші грають на якимсь інструменті.

Я люблю Пласт, бо там ми учимося багато річей, яких би ми ніколи не знали, як би не були в Пласті.

Скоб!

ГАЛЯ ХОХУНІВНА
ПАРИЖ

Д О Б Р А П Л А С Т У Н К А

ПЛАСТОВА мета не в тому, щоб убрати дівчину в пластове убрання, а в пластовому вихованні, щоб з неї виробити доброго, патріотичного й дисциплінованого члена української молоді.

Добра пластунка добре себе поводить, бо вона знає, що по її поведінці будуть судити про всіх пластунів, про всю українську молодь, а далі й про Українську Націю. Кожна пластунка на чужині як би представляє український народ, Українську Державу. Тому кожна пластунка своїми вчинками все має показувати, яку добру й розумну молодь має Україна.

Щоб бути доброю пластункою, кожна дівчина в Пласті мусить точно виконувати пластові закони. Вона вірна Богу, Україні та Пластові. Вона робить усе можливе для української пропаганди, щоб інші народи й держави знали про Україну, знали, що вона була й буде. Добра пластунка допомагає всім, що знаходяться у небезпеці. Вона спостережлива, все старається зрозуміти й передбачити, які з чого можуть бути наслідки, щоб мати більше досвіду, щоб зкористати із свого знання в боротьбі за своє життя і за життя своєї Української Нації.

*І. МАРТИНЯКІВНА
ПРОВІДНИЦЯ ПЛАСТОВОГО ГУРТКА
ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА «УКРАЇНА»
В ПАРИЖІ*

С В Я Т О С В . Ю Р І Я В О Д Е Н - Л Е - Т І Ш І

МИ НАШЕ перше пластове свято, — свято нашого захисника, свято молодого героя святого Юрія, — святкували 8 травня. Я дуже радий, що ми провели це свято добре і, крім того, весело. На наше свято прийшло багато людей. Ми, пластуни і пластунки співали пластових пісень і робили різні вправи. Всі були дуже задоволені й посилали нам гучні оплески. Найбільше всім подобалось, коли ми робили вправу під спів «Не миритись, браття милі, а боротись треба нам». Це виконали ми так гарно, що під гучні оплески мусіли робити другий раз.

Свято відкрили ми співом «Ще не вмерла Україна», а закінчили його співом пластової пісні.

Я особисто дуже задоволений нашим святом та учителем Пласту. І буду учитись, скільки вистачить сил.

*ЮРІЙ ЩЕРБАК
ОДЕН-ЛЕ-ТІШ*

●

Я К МЕНІ радісно було відчувати це велике свято святого Юрія, захисника пластунів, що відбулося 8 травня в помешканні Оден-ле-Тішської української школи.

Помешкання школи було завітано барвінком та іншими квітами, а святий образ та портрет нашого батька Тараса Шевченка було прикрашено вишиваними рушниками. Було багато гостей, пань та панів жертводавців, наші батьки та матері.

Спочатку заспівали наш гімн «Ще не вмерла Україна», потім пластовий гімн та «Ой, у лузі червона калина». Потім були танці під керівництвом п. Суського. Після перерви заспівали: «Молитва», «Чорна рилля», «Де Дніпро наш котить хвилі».

Співи і пластові вправи робили під керуванням нашого славного пластового провідника в Одені пана Винницького Миколи. Робили тако-ж вправи під спів «Не миритись, милі браття, а боротись нині нам». Потім заспівали «Присягаю на стяг пластовий».

Під час перерви я з Ніною Єфременковою продавала пластові листівки.

Слава нашому провідникові пану Винницькому! Вітаю всіх пластунів та пластунок! Прошу дати відповідь в нашому журналі «Скоб», що робилося у вас в день святого Юрія?

Скоб!

АЛЛА УПИРЕНКІВНА
ОДЕН-ЛЕ-ТИШ

М І Й П Р И В І Т

Я БУЛА рада, що надрукували мій лист у «Скобі». Зараз я хожу до школи і знову по четвергах учуся української мови. Я рада з цього. А прийде літо, я напевно поїду до табору. Бо я хочу бути разом із українськими «вовчатами» й «лисичками».

Скоб!

ОЛЕНА КАНИЦЬКА
ГРЕНОВІЇ

З П Л А С Т О В О Г О Ж И Т Т Я

ПЛАСТ У ФРАНЦІЇ ТА УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

В минулому числі «Скоба» ми подавали відомість про те, що 13-ий черговий з'їзд Союзу Українських Емігрантських Організацій у Франції прийняв прихильну для Пласту постанову й закликав усі свої організації підтримувати Пласт.

Крім того, на своєму останньому з'їзді ухвалу про підтримку Пласту прийняло й Товариство бувших Вояків Армії УНР у Франції.

Всім цим організаціям українська молодь сердечно вдячна за виявлені почуття прихильності до її пластової організації та велику моральну підтримку.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА ПРО ПЛАСТ У ФРАНЦІЇ

В минулому числі «Скоба» ми відзначали вже голоси української преси, що прихильно стріла організацію пластових відділів на чужині, у Франції. Увагою української преси наша пластова організація і «Скоб» користаються й далі, і доброзичливі статті й замітки про працю й життя Пласту у Франції появляються весь час. До нас дійшли відомості про такі органи української преси, що уділили нам увагу:

— «В о г н і», ідеологічний журнал нового покоління (Львів), ч. 11-12, листопад-грудень 1937. В статті «З пластового руху» (автор Шерш) «Вогні» подають відомості про пластовий рух у Франції і зокрема про пластовий табір в Шалеті минулого літа, як рівно-ж і про наш пластовий журнал «Скоб». Стаття та кінчається такими словами, зверненими до пластунів у Шалеті й адресованими, очевидно, до всіх наших пластунів і пластунок у Франції:

«Українські діти у Франції!

«Шлемо вам по-над ріки й гори дружній пластовий привіт. Підійть далі веселим, але й твердим пластовим шляхом, любіть свою, у мріях тільки бачену Батьківщину. Працуйте для Неї по пластовому закону все своє життя, єдняйте під пластовий прапор усю українську дітвору, а вернете вільні в Її межі, до «щастя, слави і свободи!»

Своєю працею пластуни у Франції показують, що вони йдуть саме таким шляхом, а своє духове єднання з усіми українськими пластунами та редакцією «Вогнів» зокрема Пластовий Курінь у Шалеті мав нагоду підкреслити в ухвалах, які він прийняв на своєму святі 22 січня (див. стор.).

— «Т р и з у б», тижневик політики, культури, громадського життя та мистецтва (Париж) в багатьох числах дав хронікальні замітки про життя Пласту у Франції та статті на пластові теми. За рік 1938: чч. 1-2, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17-18, 19, 21.

— «Н о в и й Ч а с», (Львів), в ч. 77 з 11. IV с. р. у замітці «З пластового життя на чужині» подає звітку про заснування нових пластових гуртків у Парижі — (Радіо-Телеграфічного) гуртка хлопців та гуртка дівчат (Червоного Хреста) «Україна». Крім того, замітка подає відомість і про збори цих гуртків, присвячені пам'яті молоді, що полягла за Україну під Крутами, та про привіт, який цими зборами було вислано до всієї української молоді.

— «С в о б о д а», (Нью-Йорк) в ч. 88 з 16. IV с. р. вмістила замітку під заголовком: «Вітають молодь і взивають розвивати Пласт».

В цій замітці згадується про ті-ж збори паризьких пластунів, присвячені Крутам, про які загадав «Новий Час». Вміщено повністю (як і в «Новому Часі») заклик, якій паризькі пластуни ухвалили того дня вислати до всієї української молоді.

— «У к р а ї н с ь к и й Т и ж д е н ь», (Прага), кілька разів прихильно згадав Пласт у Франції та вмістив фотографії з минулорічного пластового табору.

ВИСТАВА ПЛАСТОВИХ ПАМ'ЯТОК У ЛЬВОВІ

Вистава пластових пам'яток у Львові, відбулася 13-27. III с. р. при Музеї Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, в домі Українських Інвалідів. Вистава ця мала великий успіх і притягла багато зацікавлених із рядів молоді й старшого громадянства. Завданням вистави було показати виховачу діяльність Пласту й його організацію в рр. 1911-1930. Вистава містилась у 6 великих кімнатах й була поділена на відділи: організаційний, відділ прапорів, відділ діяльності і відділ пластової преси.

Перші пластові відділи повстали в Галичині в 1911 році. Пласт існував під назвою Український Пластовий Улад, що згуртовував такі категорії пластунів: новики, юнаки, старші пластуни, пластуни-сеніори. Керуючим органом Уладу була Верховна Пластова Команда. Територіяльно Пласт був поділений на округи, якими керували окружні команди. В другому році свого існування Пласт у Галичині мав тільки 80 записаних членів, в рік розв'язання Українського Пластового Уладу (26. IX. 1930) пластова родина нараховувала вже 6000 членів.

НА ЗАКАРПАТТІ

— Пластовий провід на Закарпатті. На зборах пластових провідників в Ужгороді схвалено статут товариства «Пласт» та обрано його провід. На голову закарпатського Пласту обрано доктора В. Бирчака, а до складу Красвої Пластової Старшини ввійшли: Ст. Поп, А. Устияновича, І. Роман, О. Кобзар, Балицький, І. Гірна, О. Голубенківна, Б. Рубинович. В цій Красвій Пластовій Старшині заступлені куріні з Ужгороду, Мукачева й Хусту.

— Ужгородський пластовий кіш має тепер 17 хлоп'ячих і 6 дівочих курінів. 3-го квітня с. р. відбулися в Ужгороді спільні пластові сходини всього коша. Присутніх було по-над 200 пластунів і пластунок.

— Пластовий з'їзд у Буштині має відбутися 12-13 червня с. р. під гаслом: «Спорт до оборони». Пластова команда у Буштині звернулася до всіх своїх пластових частин, щоб на з'їзд делегували як найбільше учасників.

— Новий пластовий відділ у селі Черна. В селі Черна коло Королева над Тисою засновано новий пластовий відділ. Пластуни в Черній жваво беруться до пластової праці.

— Пласт у Страбичево. На зборах місцевих громадян 6 лютого с. р. вписалося до Пласту 76 хлопців і 16 дівчат. В березні місяці пластуни й пластуни, згуртовані в драматичному гуртку, влаштували виставу (2 п'єси), на якій виступали з національними танцями — «го-ни-вітер», «гопак-колом» та ин.

Організатором і провідником Пласту в Страбичеві являється учень торгівельної академії Іван Воробець.

В А М Е Р И Ц І

Часопис «Ukrainian Young» («Українська Молодь»), що його видає в Скрантоні, в Сполучених Державах Америки, Ліга Української Католицької Молоді, помістив статтю про «Перше національне скаутське джемборі» (американське) вліті 1937 р. В цій скаутським з'їзді, на якому були скаути і різних європейських народів, взяли участь і українські католицькі пластуни із Скрантону. Про свій побут на тому з'їзді пишуть в чч. 8, 9, 10-11 згаданого часопису Peter Chwan (Петро Шван) та Harry Kowrak (Іван Новак). На жаль, у тих статтях немає відомостей, в чому виявлялася на тому з'їзді репрезентація українських пластунів та які вони мали успіхи.

Н О В І П Л А С Т О В І В И Д А Н Н Я

— НА СТИЙЦІ. Недавно в Ужгороді почав виходити літографований часопис «На Стийці». Цього журналу ми ще не отримали й тому не можемо подати про нього докладніших відомостей.

— МОЧАРИ. Пластова новинка. Видають організація «П л а с т» і «Д о р о с т Ч с л. Ч е р в о н о г о Х р е с т а» при державній горожанській і народній школі в Нересниці (Закарпаття).

Зовнішній вигляд цього літографованого журнальчика притягає пластове око: надзвичайно чепурне видання з багатьма гарними малюнками П. Петренка. Перше число вийшло в грудні 1937 року. Досі вийшло 8 чисел, з них у березні с. р. два числа, кожне має назагал по 8 сторінок, а число 2 — дванадцять. Формат — 30:21 см.

Співробітники часопису — учні та вчителі і вчительки нересницьких шкіл. Ця пластова співпраця корисно відбилася на змісті часопису; бачимо в ній праці старших (як стаття «Держава та її оборона», фахові статті з пластування, «куток новиків», поруч із літературними спробами самих школярів — вірші, оповідання на краснэзавчі, побутові, природознавчі й інші теми, «сміховинки», загадки то-що.

Загальний тон журналу патріотичний і бадьорий, як і належить бути пластовій «новинці».

Про Пласт у Нересниці так пише Бр. Дуб в «Мочарах» ч. 2: «Коли зачалася наука в школі, тоді зачала ширитися й думка про основання організації «Пласт». Думку перевели в діло наші пани учителі й учительки, які скликали перші сходи на день 17. IX. 1937. На тих сходинах було зорганізовано два курені: дівочий і хлоп'ячий. Курінними стали: дів. кур. с. Марія Берда, а хлоп. кур. бр. Василь Гирич. Курені були поділені на гуртки: хлоп. на 3, а дівочий на 2. На слідуєщих сходинах була основана й пл. бібліотека, яка числить тепер вже около 140 томів книжок. Ми держимося приповідки: «Працюй, небоже, Бог ти допоможе!»

В тій праці нашим пластунам на Закарпатті і «Скоб» бажає як найбільшого успіху.

ДОПОРУЧАЮТЬСЯ ПЛАСТУНАМ ЖУРНАЛИ:

1. «В о г н і», ідеологічний журнал нового покоління, місячник. Львів. Ціна одного примірника 50 сот. Передплата річна — 5 зол. польськ.,
2. «Н а С л і д і», журнал молоді, місячник. Львів. Ціна примірника 20 сот. Передплата річно — 2 зол. польськ., піврічна — 1 зол.

Адреса обох журналів: Львів, Потоцького, 11-а.

О Д П Л А С Т О В О І Р Е Ф Е Р Е Н Т У Р И

— Пластовий Курінь у Парижі од 25 травня с. р. дістає назву «Пластовий Курінь імени Головного Отамана Симона Петлюри».

— Морському Пластовому Гурткові в Ліоні оголошується подяку за те, що він перший зібрав між своїми членами 70 франків, які лягли в основу Пластової Каси.

— Пластовому Куріневі в Оден-ле-Тіші оголошується подяку за прикладну працю та добре відбуте свято святого Юрія.

— Табор. Цього літа, як і минулого, Пластова Референтура просектує пластовий табір у Франції.

Всім пластунам і пластункам необхідно до табору належно приготувитись: мати пластове убрання, відповідні черевики й мандрівний мішок. Треба, щоб уже тепер усі пластуни й пластунки дбали про можливо більшій ошадності для утримання в таборі, яке може коштувати од 300 до 400 франків на кожного, в залежності од часу, який табір буде тривати.

П Л А С Т О В А К А С А

Засновано Пластову Касу при Пласті у Франції 22 січня с. р. для підкладення під нього матеріальної бази. Перші внески, по 10 франків, внесли пластуни Морського Пластового Гуртка в Ліоні й таким чином склалася перша сума в 70 франків, що дала Пластовій Касі початок.

Всього до Пластової Каси поки поступило :

	франків
Морський Пластовий Гурток	70.—
Пані О. Петлюрова	100.—
Инж. С. Нечай	100.—
Редакція «Тризуба»	100.—
Инж. А. Зубенко з Праги	25.—
Разом	395.—

Всіх ласкавих жертводавців пластуни й пластунки просять прийняти щиро й сердечну подяку.

Пластова Каса, щоб могли задовольнити потреби п'яти пластових курінів (чотири куріні й два окремі гуртки) та щоб влаштувати цього літа пластові табори потребує не цих кільки сот, а тисячі франків.

Українська молодь, що організована в Пласті, чекає на жертвеність українського громадянства в цілому, як і на окремих добродіїв, що могли б допомогти Пластові більшими сумами. Молодь працює надтхнено й потребує вона лише відповідних умов та обставин, щоб приготувити себе в Пласті на сильного й здорового члена Нації, готового для служби Україні.

Хай не буде ні одного українця, що не підсилив би Пластової Каси своїм внеском!

П О Д Я К А

Пластуни й пластунки просять прийняти сердечну подяку :

Пані О. Петлюрову за надіслання 100 франків на видання журналу «Скоб»;

Пані Н. Козицьку, голову Товариства «Український Пласт» у Празі, за надіслання в подарунок для Пласту 70 книжок та 300 пластових листівок ;

Пана Гр. Довженка за надіслання 20 франків на видання журналу «Скоб»;

Пана Є. Вирового за надіслання в подарунок 23 книжок.

ТОВАРИСТВО « У К Р А І Н С Ь К И Й П Л А С Т » У П Р А З І

має на складі :

1. Нова книжка: СКТМ. Л. Б а ч и н с ь к и й . «СЛІДИ». 96 стор., 103 ілюстрації. Ціна 9 кč. з пересилкою.
2. СКТМ. Л. К о з и ц ь к и й . «ЯК ТАБОРУВАТИ». Ціна 9 кč., з пересилкою.
3. Чотири пластові листівки праці М. Г р и г о р і є в а , знижена ціна кč. 0.50 за штуку.

Адреса Товариства: N. K o z y s k á , Praha-Vinohrady, Chodská 16-III, Czechoslovakia.

Конто поштової щадниці: «Ukrajinský skauting», Praha 97257.

К У П У Й Т Е П Л А С Т О В І М А Р К И !

Ці марки, — праця арт. О. Савченка-Більського, — видано Пластовою Референтурою при С. У. Е. О. у Франції

н в к о р и с т ь п л а с т о в и х т а б о р і в

Ціна книжечки	10 фр. франків
У Польщі	2 зол.
В Чехословаччині	10 кč.
В Америці	50 центів
В Німеччині	1 марка

Гроші надсилати до Пластової Референтури на адресу:

S. N e č a j , Conseil Général de l'Union des Associations des Emigrés
Ukrainiens en France, 248, rue St.-Jacques, Paris 5. France.

Купуючи ці марки — допомагаєте українській молоді в її підготовці до активної служби Україні.

Допомагаєте тим самим Україні — сильній, славному, великій !
КУПУЙТЕ ТЕ-Ж ПЛАСТОВІ ЛИСТІВКИ, ВИДАНІ НА КОРИСТЬ ТАБОРІВ

І л ю с т р а ц і ї д л я « П л а с т у н а ч у ж и н і »
в и к о н а в а р т . О . С а в ч е н к о - Б і л ь с ь к и й .

ХРОНІКА

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

У Польщі

— Український Мистецький Гурток «Спокій» у Варшаві організував 8 травня с. р. чергові сходи, на яких п. Гл. Лазаревський прочитав доповідь на тему: «Старі українські шляхетські садиби».

— Загальні збори членів Товариства Допомоги Українським Студентам Вищих шкіл м. Варшави відбулися 5 травня с. р. під головуванням інж. Є. Гловінського.

Вичерпуюче справоздання про діяльність Товариства за минулий рік зложив проф. д-р Р. Смаль-Стоцький. До нової управи Т-ва обрано було: проф. д-ра Р. Смаль-Стоцького, проф. М. Кордубу, інж. Я. Танцюру, П. Холодного, П. Мегику, Є. Сенишину і Б. Іваницького. До ревізійної комісії обрано: ген. В. Змієнка, д-ра Миновичеву і М. Куницького.

Головна увага Т-ва в минулому році була звернена на утримання «Студентського Дому», в якому стало перебувало 17 студентів. Крім того, Т-во видавало студіюючій молоді різні допомоги, і головню «допомоги мешканеві» тим студентам, що за браком місця не могли знайти приміщення в Студентському Домі. За час од 1 квітня 1937 року по 31 березня 1938 р. Т-во видало: безповоротних допомог на суму 985 зол., стипендій — 420 зол., довготермінових позичок — 300 зол.

В планах діяльності на майбутнє головною турботою являється утримання допомогової акції на теперішній висоті.

X.

— 9 літ корпорації «Запорожжа». Корпорація «Запорожжа» у Варшаві вступає в місяці травні с. р. в десятий рік свого існування. Під кінець дев'ятого року членам корпорації вдалося легалізувати «Запорожжа» при Варшавському Університеті, так що, вступаючи в свій десятый ювілейний рік, «Запорожжа» переходить до слідуячого етапу своєї послідовної праці, що має тепер котитися по нових рейках.

У зв'язку з цією легалізацією при університеті, 8 травня, в домі «Запорожжа» відбулася урочиста інавгурація дальшої праці корпорації. Після співу традиційної в Запорожців пісні «Гей, ну-мо, хлопці, до зброї!» та після привітання почесних гостей, програмову промову виголосив кошовий К! З!, підкреслюючи вагу корпораційної системи самовиховання для українського студентства, а зокрема для української студентської колонії в Варшаві. Головне завдання корпорації — плекання серед студентства державної традиції та культу збройного чину й військової дисципліни, як найбільше поглиблення серед своїх членів знань з предметів українознавства, познання української духовости та систематичної праці до її зміцнювання й побільшування. Як колись німецькі буршеншафти над Реном були осередками найгарячішого патріотизму та кидали проміння свого сильного духу з півдня краю на цілу Німеччину, так і українські студентські корпорації повинні стати bastionami української моральної могутности, свідомости й готовости та вміння працювати у всіх галузях при будуванні Української Держави.

Другу частину інавгураційних зборів заповнила півторагодинна доповідь козака Миколи Богуславського, заступника кошового

К! З!, на тему: «Людність на етнографічній території України» та дискусія після неї. Спеціальна велика мапа наглядно ілюструвала надзвичайно цікаву й багату змістом доповідь молодого географа. Мапу виконали козак М. Богуславський та М. Лівша. Після доповіді та короткої, але річкової дискусії чисельні гості та запорожці присмодно провели вечір у товариській гутірці. ... в. с.

В Румунії

— 3 життя української еміграції в Румунії. Українська еміграція в Румунії глибоко сумує з приводу того, що козак Української Армії Микола Швець, в Моренях, повіт Прахова, під враженням тяжкого життя та персональних обставин зарубав сокирою трьох своїх дітей та смертельно поранив жінку, після чого поповнив самогубство.

Звичайно, що під оглядом матеріальним та правовим українська еміграція в Румунії переходить через де-які труднощі, які полягають у тому, що українські емігранти рахуються в нормі чужинців при праці на різних підприємствах. Це має ті наслідки, що підприємства, які мають кількість чужинців, що перебільшує дозволену законом норму, в першу чергу звільняють емігрантів. Звільненням з тих-же мотивів трудно знайти працю на інших підприємствах. Все-ж становище не є трагічним. Безробітних між українськими емігрантами поки - що мало. Треба думати, що кількість їх не буде збільшуватися, а зменшиться, тому що завдяки заходам як Комітету, так і голови Т-ва вояків вдалося в останні часи отримати від міністерства праці листа до одного підприємства, в якому підкреслено, що емігранти українські, що мають паспорти Нансена, видані румунською владою, не входять в норму, определену для чужинців. Комітет використав цього листа що й до всіх інших українців, що їх звільнено або не приймають на працю, як чужинців.

Отже, становище йде до поліпшення. В такій ситуації кріпавий вчинок бл. пам. Швеця, не може знайти оправдання. Навіть як би дійсно ситуація була зовсім трагічною для нас, то й тоді ми мусимо боротися, черпаючи сили у взаємодопомозі. Як раз цього нам дуже бракує. Вояки, які колись бились поруч за Батьківщину, не хочуть підтримувати між собою зв'язку так, як то належить. Багато з них не повідомляють Т-во б. Вояків про зміну адреси, не підтримують зв'язку з Комітетом, не листуються навіть із своїми земляками, що перебувають тут-же на еміграції. До своїх установ звертаються лише тоді, коли попадають у тяжку матеріальну чи правну біду, а до того часу зовсім не дбають про те, щоб ці установи емігрантські могли нормально працювати. Це обезсилює установи та позбавляє допомоги і самих емігрантів у час, коли вони того потребують. Відокремленість емігрантів робить те, що вони у випадках, навіть самих незначних, не знаходять розради, моральної підтримки, бо навіть і не шукають її. Тому й гинуть...

Головна Управа Товариства б. Вояків в останні роки звернула саму серйозну увагу на те, щоб підтримувати дух емігрантів. Вона розсилає літературу, жваво листується з вояцькими осередками та окремими вояками, видає невелику допомогу, але вона не в стані розшукувати сотні вояків, що часто переходять з місця на місце і не подають своїх адрес.

Те, що сталося з козаком М. Шевцем, глибоко вразило всіх, але щоб таким випадкам запобігти на майбутнє, треба, щоб усі українські емігранти серйозно задумалися над тим, як нам надати треба працювати, щоб ми всі могли бути в стані давати моральну та матеріальну допомогу тим, хто її настирливо потребує.

Лише тісний зв'язок, невелика матеріальна самопожертва кожного і всіх можуть дати нам змогу з гідністю нести тяжке емігрантське життя на чужині.

Г. П.

— Вояки Журжівської філії Т-ва б. Вояків Армії УНР в Румунії знаходяться в тяжкому матеріальному стані, так як у Журжіу є властиво лише одна цукроварня, яка працює тільки під час цукрової кампанії. Отже, заробітки вояків невеликі. Двинутися-ж на пошукування праці в інші місця тяжко. Все ж, під керуванням поручника Олександра Коряко, вояки не оминають ні одного українського національного свята без відповідного його відзначення. А у випадках, коли трапляється яке нещастя, як смерть або хвороба кого-небудь з вояків, то щиро всі відкликаються.

Головна Управа Т-ва для підтримки групи в Журжіу вислала на Різдво 2000 левів для роздачі

тим, хто найбільше потребував підтримки.

— Нова українська власність на чужині. Українська громада в Букарешті, зібравши 45.000 левів, набула в передмісті, що звється Букурешть-Ної, участок землі. Площа участку має 360 квадратних метрів і є вповні вистачаючою для будови хати Української Громади в Букарешті.

Громада має настирливу необхідність мати власний, хоч невеликий будинок, в якому могла б тримати бібліотеку, відбувати збори, засідання управи, влаштовувати курси та т. ін. Будівельна комісія Громади продовжує збирання засобів далі для будови хати.

Т О В А Р И С Т В О

« МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ » В ПРАЗІ

Вже 5 літ Товариство «Музей Визвольної Боротьби України» в Празі провадить збіркову акцію для збудування власного Українського Дому в Празі, в якому могли б приміститись дорогоцінні пам'ятки нашої визвольної боротьби за самостійність і відновлення Української Державности.

Непевне міжнародне політичне й громадське становище та зв'язаний з цим ненормальний зріст цін на нерухоме майно поставили під загрозу всі наслідки п'ятилітньої збіркової акції Музею Визвольної Боротьби України, головне через неможливість придбати негайно відповідний дім для Музею на зібрані до цього часу кошти.

Щоб не допустити до можливості катастрофи й забезпечити пожертви, з таким довір'ям зложені на заклики Музею, Управа Музею не бачила іншої ради, як придбати негайно власний дім. Дім куплено на Гориміровій вул. ч. 6, Прага - Нусле, за 230.000 кч., в тому гіпотeka 95.000 кч.

Щоб пристосувати куплений дім для відповідного поміщення Музею, треба відразу надбудувати ще один поверх. На це, а тако-ж щоб позбутися невідгідної гіпотeki, треба ще коло 200.000 кч. готівкою (коло 7 тисяч доларів) — і то в якнайкоротший час.

Це примушує Управу Т-ва МВБУ, не припиняючи акції для збирання пожертв, звернутися до нашого жертвенного громадянства за позикою та оголосити

підписку на національну позикку Музеєві Визвольної Боротьби України

на таких умовах :

1. Товариство «Музей Визвольної Боротьби України» в Празі оголошує підписку на всенародню ювілейну без-

процентову позику Товариству в сумі 200.000 корон чеських (зглядно 7000 доларів) на покриття видатків Товариства, зв'язаних з купівлею дому для Музею ВВУ в Празі, пристосуванням його і внутрішнім урядженням для потреб Музею.

2. Зворот позики забезпечується всім нерухомим майном і капіталом Т-ва.

3. Підписка на позику почнеться з днем 1 травня 1938 року й буде закінчена 31 жовтня 1938 р. Підписані суми вірителі мусять внести до скарбниці Товариства разом з підпискою, або-ж не пізніше 31 грудня 1938 року.

4. Позику поділено на 2000 частин по 100 кор. ч. кожна частка (зглядно на 2000 часток по 4 долари кожна частка). Підписувати й сплачувати можна одну або й більше часток на одну особу (товариство, спілку і т. п.)

5. Кожному вірителеві Товариство виставить до в ж н у г р а м о т у на ту кількість часток позички, яку віритель сплатить до скарбниці Товариства.

6. Зворот позики Товариство почне 1 січня 1940 й закінчить 31 грудня 1949. Кожен рік буде виплачено в поворот позики десяту частину загальної суми, що буде позикою зібрано, тим особам, що зголосять бажання, щоб позика їм була сплачена.

Коли-ж заяв поступить на суму більшу, ніж десята частина загальної суми позики, то буде переведено льосовання. Особи, на яких не випаде льос, одержать свою позику в наступнім році.

7. Виплату вильосованих часток позики Товариство переводитиме в Празі, або на бажання вірителя висилатиме поштою в обмін на належну грамоту. Після трьох років з дня повідомлення вірителя про належну йому виплату всякі претензії на зворот позичених сум передавнюються. Невзяті суми стануть власністю Товариства, як безповоротні пожертви на Музей Визвольної Боротьби України.

8. Передача прав вірителя і довжної грамоти третій особі дозволяється лише за згодою Товариства.

Товариство «Музей Визвольної Боротьби України» в Празі покладає тверду надію, що наше таке чутливе до кожної поважної національної справи, громадянство прихильно поставиться до позичкової акції Товариства, спрямованої єдино на прискорення влаштування належного приміщення для неоцінених, як національний скарб, пам'яток, зібраних в Музеї, та допоможе Товариству достойно завершити велике діло збереження для сучасного й прийдешніх поколінь пам'яток славної боротьби за визволення України з-під ворожого панування та за кращу долю й волю Українського Народу.

Звіт про позику буде опубліковано в українській пресі.

Прага, квітень 1938.

За Товариство «Музей Визвольної Боротьби України» в Празі:

Акад. Проф. Др. Ст. С м а л ь - С т о ц ь к и й, Голова Товариства

Проф. Ст. С і р о п о л к о, Секретарь

Проф. Д. А н т о н о в и ч, Директор Музею

А д р е с а : Ukrajinské Museum, Praha-Žizkov, Karlová č. 14. Tchecoslovaquie.

Редакція і адміністрація : 41, rue de La Tour d'Auvergne. Paris 9
Для переказів у Франції: «Le Trident», chèque postal 898.50, Paris.
Педагоге — Комітет

Адміністратор : **Іл. Косенко**

Le Gérant : **M-me Perdrizet**

Imprimerie L. BERESNIAK, 12, Rue Lagrange. Paris (5).